

**Wymagania edukacyjne na stopnie szkolne
z Edukacji dla bezpieczeństwa w klasie VIII**

opracował mgr inż. Grzegorz Krystian Bogusz

I półrocze

Szczegółowe wymagania na poszczególne stopnie (oceny)

Wymagania konieczne (ocena <u>dopuszczająca</u>)	Wymagania podstawowe (ocena <u>dostateczna</u>)	Wymagania rozszerzające (ocena <u>dobra</u>)	Wymagania dopełniające (ocena <u>bardzo dobra</u>)	Wymagania wykraczające (ocena <u>celująca</u>)
ROZDZIAŁ 1. OSTRZEGANIE O ZAGROŻENIACH I ALARMOWANIE				
Uczeń: - wymienia przykłady środków alarmowych - wymienia negatywne skutki nieuzasadnionego wszczęcia alarmu pożarowego	Uczeń: - wyjaśnia, jak należy się zachować po usłyszeniu alarmu - omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu	Uczeń: - wyjaśnia, czemu służy system wykrywania skażeń i alarmowania - wyjaśnia, na czym polegają działania systemu wykrywania skażeń i alarmowania	Uczeń: - rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych - zachowuje się właściwie (zgodnie z instrukcją) po ogłoszeniu alarmu w szkole	Uczeń: - omawia sposoby przeciwdziałania panice - uzasadnia konieczność istnienia zorganizowanej ochrony ludności
ROZDZIAŁ 2. POWSZECHNA SAMOOBRONA I OBRONA CYWILNA				

Uczeń: • wymienia podstawowe środki gaśnicze • wyjaśnia znaczenie terminów „wypadek” i „katastrofa”	Uczeń: • charakteryzuje najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki i grup społecznych • identyfikuje znak rozpoznawczy OC • wyjaśnia znaczenie terminu „sytuacja kryzysowa”	Uczeń: • wymienia podstawowe dokumenty ONZ regulujące działanie obrony cywilnej na świecie • wymienia podstawy prawne działania ochrony ludności i obrony cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej • omawia cele i zadania obrony cywilnej • wymienia i omawia najczęstsze zagrożenia zdrowia i życia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności	Uczeń: • podaje nazwę centralnego organu państwa odpowiedzialnego za obronę cywilną; wymienia terenowe organy obrony cywilnej • wymienia instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym • kompletuje sprzęt i wyposażenie przydatne podczas ewakuacji; uzasadnia swój wybór	Uczeń: • jest przekonany o celowości istnienia struktur obrony cywilnej na poszczególnych szczeblach, uzasadnia wypowiedź • przewiduje sytuacje kryzysowe zagrażające miejscowości, w której mieszka i szczegółowo omawia te zagrożenia
ROZDZIAŁ 3. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA I DZIAŁANIA RATOWNICZE				

Uczeń: • wymienia najczęstsze przyczyny pożarów • omawia przyczyny powodzi w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu „ewakuacja”	Uczeń: • omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i wskazuje jego typowe rozmieszczenie w obiektach publicznych (także w szkole) • omawia przyczyny wypadków oraz katastrof komunikacyjnych i technicznych • charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych • opisuje drogę ewakuacji w szkole	Uczeń: • uzasadnia potrzebę obserwacji stanu wód oraz urządzeń hydrotechnicznych • wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi i czego w czasie powodzi robić nie wolno • charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy • identyfikuje znaki ochrony przeciwpożarowej • wyjaśnia, jak należy się zachować w przypadku dostrzeżenia pożaru • omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	Uczeń: • wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią • wyjaśnia, jak należy gasić zarzewie ognia • wyjaśnia, jak należy gasić odzież palącą się na człowieku • omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof (komunikacyjnych, innych) • wymienia główne przesłanki do podjęcia ewakuacji spontanicznej	Uczeń: • wymienia zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej • wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność • omawia na przykładach znane z historii lub aktualnych wydarzeń przykłady ewakuacji ludności oraz ich przyczyny
ROZDZIAŁ 4. PIERWSZA POMOC I RESUSCYTACJA				

Uczeń: • wymienia numery alarmowe i omawia właściwy sposób wzywania pomocy • przedstawia treść wezwania pogotowia lub lekarza • układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej oraz wie kiedy nie można tego robić	Uczeń: • wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia (ABC) • wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; posługuje się apteczką pierwszej pomocy • wyjaśnia, czym jest zasłabnięcie, i omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia • wyjaśnia czym jest łańcuch przeżycia • wie jak pomóc osobie, która zadławiła się	Uczeń: • omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego człowieka • omawia budowę i zasady funkcjonowania układu krążenia człowieka • omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego dla ratownika • wyjaśnia, na czym polega resuscytacja krążeniowo-oddechowa • wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej • wyjaśnia, na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniu • omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy	Uczeń: • wymienia kolejne ogniwa łańcucha przeżycia; omawia ich znaczenie • wyjaśnia, jak działa w Polsce system ratowniczy • rozpoznaje stan osoby poszkodowanej; prawidłowo bada jej oddech (na manekinie) • wyjaśnia znaczenie bólu w klatce piersiowej jako objawu stanu zagrożenia życia • wyjaśnia zasady postępowania z poszkodowanym skarżącym się na ból w klatce piersiowej	Uczeń: • wyjaśnia, do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować • bezbłędnie i samodzielnie wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową u dorosłych i dzieci (na manekinach) Omawia przeznaczenie AED oraz wie gdzie takie urządzenia powinny się znajdować
---	---	--	---	---

II PÓŁROCZE

.....

Uczeń: • wymienia główne przyczyny złamań, zwichnięć i skręceń • wymienia części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniom • wyjaśnia, jak należy się zachowywać i czego należy unikać w czasie burzy • omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach	Uczeń: • wymienia najczęstsze przyczyny utonięć • typowe objawy i najczęstsze okoliczności zatrucia • wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych • udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa • wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach: - pokarmowych - lekami - gazami - środkami chemicznymi	Uczeń: • omawia skutki działania niskiej temperatury na organizm ludzki • wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc: - w wychłodzeniu - w odmrożeniu • wyjaśnia, od czego zależy temperatura odczuwalna • omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm ludzki • wyjaśnia znaczenie terminów „udar słoneczny” i „udar cieplny” • wyjaśnia, jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń • wyjaśnia, jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym • uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach	Uczeń: • udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia • udziela pomocy przy urazach kończyn • demonstruje sposoby użycia chusty trójkątnej • udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego • udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia chemicznego: skóry, przełyku i przewodu pokarmowego, oczu • wyjaśnia, jak można pomóc osobie, która ucierpiała wskutek udaru • wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym • wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania lodu	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu • bezbłędnie i samodzielnie demonstruje sposoby opatrywania ran krwawiących oraz opatruje urazy kończyn
---	--	---	---	---

ROZDZIAŁ 5. OCHRONA PRZED SKAŻENIAMI

Uczeń: • odpowiada na pytanie na czym polega zagrożenie nadmiernym promieniowaniem • podaje przykłady naturalnych źródeł promieniowania	Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminu „promieniotwórczość” • wymienia reakcje organizmów żywych na napromieniowanie (choroba popromienna) • wymienia możliwe źródła skażenia • wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami	Uczeń: • omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę • wyjaśnia znaczenie terminów: „skażenie” i „zakażenie” • charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań	Uczeń: • podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej • podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości • podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach których działają służby monitorujące poziom radiacji • uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych	Uczeń: • podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej • omawia sposoby postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi • planuje wielkość zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na określony czas
--	--	---	---	---

ROZDZIAŁ 6. ZAGROŻENIA CHEMICZNE

Uczeń: • wie jak oznacza się pojazdy przewożące substancje niebezpieczne	Uczeń: • omawia postępowanie po uwolnieniu się substancji chemicznej	Uczeń: • wyjaśnia, na czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody • wyjaśnia znaczenie terminów: „odkażanie”, „dezaktywacja” (mechaniczna, fizyczna, chemiczna), „dezynfekcja”, „dezynsekcja”, „deratyzacja” • wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania	Uczeń: • rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach • przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca • samopomoc (jak sobie radzić bez pomocy z zewnątrz) i samoewakuacja (doraźna - spontaniczna) • wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport • podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry	Uczeń: • proponuje działania chroniące ludzi przed działaniem substancji szkodliwych • wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi • uzasadnić rozmieszczenie tablic i znaków bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i nauki
--	--	--	---	--

Wymagania na ocenę roczną obejmują wymagania z I i II półrocza